

DE
LARO RIDIBUNDO
PERICULUM ORNITHOLOGICUM

Venia Amplissimæ Facultatis Philosophicæ Aboënsis,

Publicæ disquisitioni subjiciunt

LAURENTIUS JOHANNES PRITZ,

PHILOSOPHIÆ MAGISTER, STIPENDIARIUS HAARTMANNIANUS,

ET

RESPONDENS

DAVID IMMANUEL KRIANDER,

STIPENDIARIUS PUBLICUS, SATACUNDENSIS.

Particula Tertia,

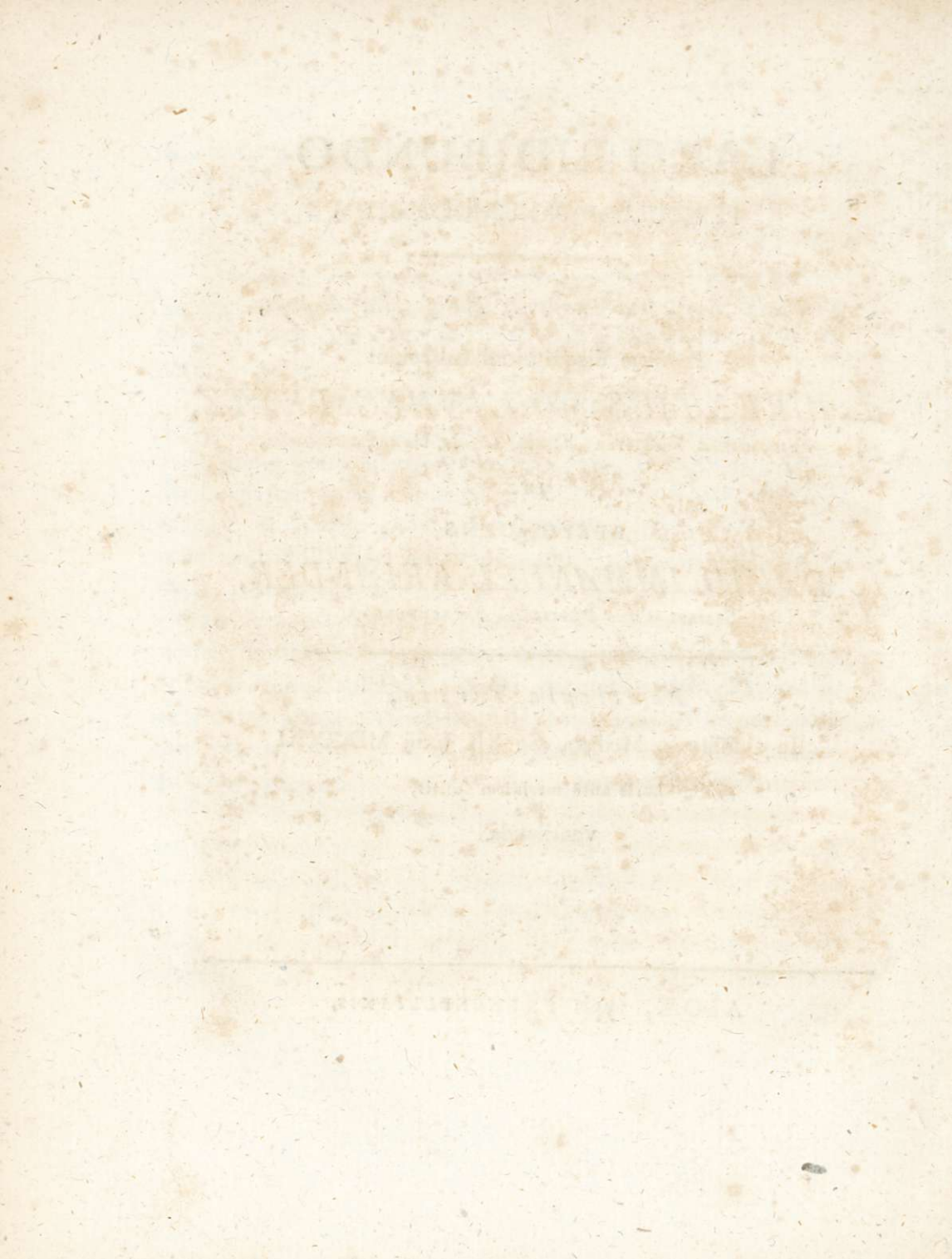
In Auditorio Medico, die XII Junii MDCCCXI

horis ante meridiem solitis,

ventilanda.

ABOÆ, typis FRENCKELLIANIS,

2.

Pisces vivos, ut per se satis lubricos, nisi magnitudinis faucium capacitati parum accommodatas, lavare non solet, mortuos vero, ut superficie scabros, pluries, donec asperitatem aqua sustulerit. In devorando cibo caput animalculi deglutiendi semper præmittit in fauces, ne squamis pinnisque pisces, aut insecta pedibus & alis, partes permeandas lædant vel in iis inhærescant. Larus noster cibo prorsus inexplibilis est, quare vix umquam cernitur prædam non appetens. Mirum quantum piscium voracitas ejus consumere valeat; id quod in domi nutritis optime apparuit, ut qui singulo prandio septem pluribusve duos pollices longis sese ingurgitarent, & quidem tam conspicua aviditate, ut hos sibi obstrudere hand prius definerent, quam omnino refertis pars piscis ex ore propenderet. Inter edendum avis, cum sentit se expleri, collum huc illuc torquendo ac retorquendo cibum intus contentum compingere & in arctius cogere allaborat, unde œsophago & cute hinc inde magis dilatatis, in collo tubercula, tumorum instar extra conspicua, efficiuntur. Quali prandio sumto alacris & agilis alioqui volucris, iners, segnis ac nimio cibo gravata pacem otiumque petit, in secessu stans tristis adspectu ac speciem male se habentis præbens pennis capitis collique horrentibus, collo porrecto, per vices intorto, ceterum prorsus immobilis. Ut vero cibos valde celeriter concoquit, ita post horæ dimidium restituta alacritate, aviditate nova pisces repetit. Dexterrimus licet piscator, Larus, ridibundus in naturali statu tot pisces, quot desiderat, simul consequi non potest, sed per intervalla tantum, ita ut vix umquam plane satiato cibi cupiditas sit expleta. Quamobrem nec cessat verno tempore præ-

E

dæ

dæ faciendæ intentus supra aquam volitare. At post solstitium æstivum rarius volans apparet, quia scilicet, & pauciores jam pisces in palude degunt, & qui sunt facilius visui subtrahuntur, sub foliis Nymphæarum late diffusis, aliisque herbis aquaticis (magno certe Laris prædam agentibus impedimento) delitescentes. Attamen nec æstate jam adfecta pisces matutinis horis venari cesant, quas in primis huic negotio impendere videntur e duplici causa: primum quod insecta plurima in victum illis cedentia in latebris pernoctant, inde non nisi solis radiis calefacto aëre, & intepescente summa aqua proditura; deinde, quia pisces esurientes, circa solis exortum cibum avidissime quæritantes, in lucem & adspectum sese proferunt facilius a Laris absumendos. Quoties autem frigida temperies cum imbribus ac procellis incidit, insecta e receptaculis non proveniunt, piscesque cum ceteris aquatilibus in fundo latent; neque tamen Lari nostri fame pereunt: primum enim, licet voracissimi, cogentibus rebus famis tolerandæ haud insueti sunt, ut qui in diem biduam aut triduam ferre possint, cujus rei indicio nobis fuere pulli domi sustentati; deinde, quoniam aqua pluviali prolectati innumeri vermes & insectorum larvæ e terræ rimis prorepunt, diversorium gratisimum sub glebis cæspitibusque novalium reperientes, providens natura Laros docuit, pluviosa ac procellosa tempestate oborta, cum nutrimentorum, e lacu expiscandorum, penuria premuntur, gregatim se demittere in arva stagno vicina, cæspites rimari, glebularum removere rostro (pedibus enim terram scabere haud valent) & locupletem ibi penum nullo negotio venari.

Post

Post prandium, in secesu quiescens L. ridibundus, si excitatus fuerit, cibos, quibus se ingurgitaverat, statim refundit; neque non alias agitatus alvum per os exonerat. Quam facultatem ingesta proclive evomendi, hujus generis avibus communem, partium internarum structura & fabrica explicat; quas igitur paucis exponere attinet, præsertim quum explicatio hujus rei apud auctores desiderari videatur. Ventriculum Lari habent exiguum ac strictum, cujus angustiae quum capere nequeant pisces, quanti per faucium amplitudinem introitum inveniunt, œsophago utuntur per totam longitudinem capaciorem, nec, ut quadrupedia vivipara avesque plurimæ, cardiam versus angustiore, sed initium ventriculi, in quem sensim abit & cujus vicibus qua partem fungitur, referente, in quo & alimenta aliquamdiu continentur & primum concoctionis gradum subeunt. Deinde elongata ventriculi forma juncturæque, quæ cum œsophago coalescit, fabrica (*cardiam* non habent Lari adstrictam, sed œsophagus in iis, intertextu fibrarum muscularium sensim incrassatus, ita pedetentim in ventriculum abit, ut certus quidam limes inter ambos reperiri vix possit), indicio esse videntur, ventriculi pleni situm eundem esse, quem vacui; vix enim fluunt ventriculum in his avibus, ad modum plurimorum calidi sanguinis animalium, ita obliquari, ut clausum hoc situ ostium alimentis regurgitantibus occurrat. Quibus igitur quum in Larorum genere nil omnino sit objectum, facile his avibus erit cibus intus contentis per vomitum se exonerare quoties, ut ad fugam expeditiores sint, levare corpus cupiunt.

Idemdem observatum est, animalia, in œconomia naturæ eodem munere fungentia, & qua corporis structuram in multis convenire, & iisdem moribus sæpe vivere. Sic quoque Laros cum Falconibus congruentia haud pauca habere, apparet ex jam dictis & ulterius dicendis. Quarum similitudinum levisima sane non est habenda, quod avis nostra squamas & oscicula piscium itemque alas crustasque insectorum, utpote inutilia & quæ macerare conficereque intestina ejus recusant, a nutrientibus utilibusque particulis separata ac secreta, in rotunditatem pilæ conglobata ore rejicit. Forte non videbimur nimis indulgisse conjecturæ, si suspicemur ejusmodi globum a L. ridibundo quotidie edi, id quod, etsi ad liquidum exploratum non habemus, probabile tamen reddit, cum analogia Falconum, tum observationes nostræ, etsi plena idoneorum testium fide adhuc carentes. Qui cavea aut cubiculo inclusi aservantur, pilas excretorias, de quibus sermo est, in aqua iis apposita deponere solent, ibi cito dissolvendas & virosam foetidumque odorem aquæ impertituras. Quamobrem talium scrutandarum opportunitas & ansa perraro contingit observatori. Unicum secretarum partium globulum nos discerpendo examinavimus, a pullo quinque vel sex dies nato editum, magnitudine cerasi, colore obsolete griseo fuscoque variegato, conglomeratum squamulis osciculisque piscium pusillorum & alis Libellularum, singulis arte compactis & inter se complicatis, vix autem sibi invicem adglutinatis, quia pila siccata rimis hiavit.

Audacia & fortitudine sane maximis pollet Larus noster, ut qui nulli hosti palmam cedat quin pugnam ante tentaverit. Omnes aves, quas sibi nocituras putat, supra piscinam, domicilium suum, iter pennis tendentes, depellere properat. Qualem scilicet adversarium visum, clamore subito sublato atque impetu in eum capto, ictibus crebris rostri acie ei infligens in fugam vertere & abigere conatur; neque unus quis in hoc negotium incumbit, sed omnes, sono isto excitati, ad auxilium suo suisve ferendum præsto adsunt & commune periculum conjunctim avertere nituntur. Bellum gerunt perpetuum in primis cum cornicibus, avium ovis tenellæque proli avidissime inhiantibus. Foetus tamen L. ridibundi immitium horum prædatorum rapinæ obnoxius haud est, parentibus summa fide & industria suos custodientibus. At cornices escæ illecebris sollicitatæ, qua sunt protervia, nulla non die prælium restaurant, sed toties quoque cladem contracturæ. Neque aves nostræ Falconem Nisum, proximi montis incolam, leviori odio prosequi videntur; quia, quoties illè pasferes in arundinetis ludentes rapido petit incurso, tumultum excitat inter Laros, cito coacturos eum, salutis suæ consulentem, celeri fuga silvam repetere. Illis igitur haud paucæ avicularum conservationem sui debent. Internecinum autem odium, quod Lari hi in Nisum gerunt, indicio nobis esse videtur, eum horum quoque tenero foetui inhiare. Cum Anatibus & Podicipibus, in lacu conversantibus, concorditer degunt, ab his nil mali aut incommodi sibi impendere satis intelligentes. Immo dictarum avium nidos juxta Larorum nostrorum nidos reperire.

scire licet, quo gravius nullum esse potest concordiae argumen-
 tum. At vero non solum cum avibus, se sæpius majoribus,
 fortiter depugnat avis nostra, sed canibus per littus cursanti-
 bus grave bellum comminatur; quin vel in hominem lintre
 vestum, ad nidum pullosve accedentem, mirum qua audacia
 impetum capit. Circumvolat scapham altum clamitans, atque
 jam adverso eoque citatissimo volatu in faciem aggressoris
 invehitur, sonum hinnitui equino haud absimilem emittens, ita
 tamen cauta, ut cum putes posse eam remo porrecto facile
 attingi, conversione facta tibi supra caput aufugiat altum pe-
 tens; jam in aquam prope ad lintrem se demittit, attentionem
 a foetu in se convertere ac totam abripere studens. Dubitan-
 dum tamen non est, quin multum animi hominum insectatio-
 nes his avibus adimant; nam aliquot abhinc annis propius ac-
 cedebant, & majorem tumultum efficientes graviori ira accen-
 sæ videbantur, quam hodie, quam parum scilicet vanas istius-
 modi minas irritosque ac fuitiles impetus curet humana præ-
 stantia sæpe numero expertæ. Cicures si quis comprehendere
 vult, captricem manum cursu evadere primum conantur, quum
 alioqui currere non ament; elabendi autem viis interclusis &
 spe fugæ sublata, ad defensionem sui se componunt, morsu
 porrectam manum petentes, nec sane leviter prehensum digi-
 tum inter acies mandibularum presantes. Neque minus avis
 nostra libertate fruens, etiam si graviter vulnerata & cito mo-
 ritura, venatorem sævisimis ictibus a se arcere, aut certe mor-
 tem non plane inultam occumbere, annitur. Quod quidem
 huic fere cum pluribus commune est; evidentissime vero ira-
 cunda

eunda ejus indoles cernitur eo, quod numquam cesfat rixas & certamina cum paribus ferere: partim pruritus tempestate ob feminam cuique eligendam; partim ovorum incubandorum tempore, quia quisque timere videtur ne alius nidum occupet suum; partim alieno ad pullos adventante, quem parentes conjunctis viribus in fugam vertere properant; denique quoties quis eorum prædam est assecutus, quod statim invidiæ est reliquis, cupiditate ac livore incensis, hunc insectantibus eique pisciculum insectumve captum eripere, vel gulæ jam datum faucibus extorquere, connitentibus. Sic quotidie, nulla non ansa arrepta, inter se litigant, palamque animosa contentio est, vociferatione intentissima ac fonitu gravissime stridente, longe lateque audienda. In aëre solum, quantum quidem nos vidimus, pugnam ciere solent, impetum facientes in se invicem, jam alter alterum per vices adorientes hostemve agili evasione eludentes; jam corpore in altum librato, una ex adverso sibi occurrentes celerique & crebro alarum pulsu in aëre suspensi, rostri apice ad ictum semper parata adversarium invadentes. Et ne captivitas quidem malignum hoc & mordax ingenium iis adimit; namque, quoties grata cibaria cicuratis præbuimus, lis inter ipsos excitabatur, altero scilicet alteri piscem præripere, aut ex ore eripere, omnibus nervis contendente; in quo invidiæ negotio tam aspere sæviebant, tam acriter & ferventer adnitebantur, ut de ceteris alimentis quantumvis largis tum non laborarent.

Cauta & ad suspicandum sagax, supra quam dici potest, est avis nostra; quod quidem ad conservationem sui, laudata sua,

sua, quamvis satis conspicua, fortitudine plus valere remur.
 De cautione in injuriis alitum providendis, præcavendis repel-
 lendisque jam egimus. Homine vel procul conspecto statim
 subvolat, ut ducentorum passuum intervallo propius vix pos-
 sis quiescenti, ne quidem ovis incubanti, accedere. At volan-
 tem sclopeto percutere difficultatem habet summam, nisi cum,
 ad defensionem foetus intenta, coram venatore se demisit,
 alioqui enim, aut præpetibus pennis per auras fertur, tamve
 sublimis aëra metitur, ut granulis plumbeis e bombardâ ma-
 nuaria emissis attingenda non sit; adde quod, simulac volans
 flammam pulveris pyrii, accensorio loculo emicantem, conspe-
 xerit, cursum alis deflectit, mirum quam rapide, & puncto
 temporis periculo substractus evadit. Ad suspicandi, quæ his
 avibus inest, sagacitatem ulterius pertinet, quod sollicitè ea
 elegant in stagno loca, quæ minus hominum conversatione sint
 suspecta. In avibus generatim notatum est, idemque in no-
 stras aptissime quadrat, ex consveto obtinere, ut quo quæque
 earum senior sit, eo cautior & iracundior reperiatur, sed in
 adultis omnibus eo tempore maxime quo foetus faciunt. Ho-
 mo hac tempestate in conspectum earum veniens turbæ mo-
 tusque inquieti causa est; qui nimirum Larorum primus ad-
 ventantem sentit ad eum advolat, speculatorem agens, statim-
 que revertens nuntius reliquos brevi & abrupto sono admo-
 net, quo cuncti commoti, sedibus trepide relictis, corpore in
 altum librato, circumvolitant hominem per paludem scaphave-
 ctum aut per ripam ambulanti, neque a clamore & turbido
 motu cesant quamdiu hostis iis ante oculos versatur, nec quum
 se

se recepit quieti se tradere audent, donec speculatoribus emissis exploratum habeant, ab hoste remoto nil timendum esse. At venatorem, silvam proximam ingressum, arborum ramorumque densitas adspectui Larorum, supra volitantium absconditumque frustra speculantium, subtrahit. Horum autem salvos se non arbitrantium nisi hostem ante oculos habeant, nonnulli, ut clarius cernant si quid insidiarum sibi paretur, e sublimi demissi interdum subsident in summo cacumine abietis proceræ (sede avi palmipedi certe tam incommoda quam insolita), subinde sonum emittentes solitum ut socios de periculo imminente præmoneant. Quæ cautio avis in fraudem ac perniciem ipsi facile cedit, & qua ratione sibi suisque ab insidiis cavere studet, eadem in discrimen capitis summum per temeritatem & inconsiderantiam sæpe incurrit. Namque tantum in avem valet locus mutatus & insuetus ut, hac sede occupata, natura ejus in totum transformata videatur, nec satis queas mirari quomodo avis aquatica circumspectissima ac periculorum maxime provida, eadem, sylvestri diverticulo utens, ita stultam se exhibeat tamque subito solitam deposuerit sagacitatem. Summæ enim arbori insidens oculos animumque tam acriter in insidias opinatas intendit, ut excœcata quasi obturatisque auribus vix ulla re commoveri possit, nil paveat, ne quidem venatorem ad arborem subeuntem, sibila edentem vel plausus manibus concitantem aut denique voce satis contenta clamantem, timeat, atque ita occidendam semet ultro offerre videatur. Quamobrem L. ridibundum interimere cupiens, finem certius faciliusve non eris consecuturus, quam, eo in

primis tempore quo fœtui conservando & defendendo sollicitam det operam, dicta ratione eum in fraudem pelliciendo; idque melius succedet ope canum allatorum, ut qui, & specie vulpina, metum avibus cunctis incutiente, timore suspensos ac sollicitos detineat Laros, & vago per saltus cursu attentionem eorum in se totos abripiant. Casu, in cujus mentionem jam incidimus, excepto, mira cernitur sagacitas hujus avis, scilicet non solum, ubi cauto opus est, callidæ & circumspectæ, sed etiam quando nil timere attineat sat bene distinguentis. Sic quamvis dubitandum non sit, quin sollerti gaudeat auditu, sonitus ac fragores, vel maximos, quum experientiâ edocta eos ad se nil pertinere intelligit, non pavet. Strepitus & clamores, e viculo, juxta læcum sito, sæpe audiendos, aves nostras nullo modo perterrentes, quid loquar? Has sane ne quidem petrarum, prope suas sedes pulveris pyrii ope disruptarum, fragoribus, per totam æstatem quotidie repetitis, inquietas aut pavidas reddi, occasione oblata, annotavimus. Subit quoque admirari, quod sclopeto in mediam earum turbam exploso, haud gravi metu percellantur, nec nisi proximæ ignem aut sclopum extimescere videantur; omnes enim postea non minus prope quam antea advolare audent.

Gregatim Lari nostri vivunt & magno numero una habitant a); qua quidem in re maximum ipsis securitatis præsidium inest, nam periculum aut insidiæ unum forte latentia, cunctos præterire non possunt, & hostis ab uno haud superandus:

a)) Idem WILLOUGHBY (loc. cit.) de ave *Pewit* Anglorum asserit.

randus non potest non plurium conjuncta vi in fugam facile conjici. Probabile quoque reddit ratio, qua inter se degunt, eos nonnisi communis salutis ac defensionis ergo natura congregari; namque mutuo sibi invident cibaria & continuis litibus disident: at quoties de injuria, ad totam communitatem pertinente, agitur propulsanda, confestim rixis jamjam depositis & abjectis, una mente ac voce mire consentiunt.

Notatum est in avibus gregatim conversantibus, eas magis esse garrulas ac semper inter se quasi fermocinari. Neque id non aptissime in nostras quadrat, quippe quæ quietem capientes aut natantes silentium vix tenent, volantes autem, quæ maxima earum operatio est, vocem non cessant emitte tinnulam, argutam, stridulam, minime gratam, portione avis satis magnam, eandemque pro re nata multimodis variatam immutatamque. Quod si unus vocalissimus molestiam auribus creat, quam sit cunctorum, clamitatione ac vociferatione certantium, gravissime stridens convicium importunum & odiosum, facile colligitur. Nuptias celebrantes, pugnam cientes hostemve conjunctim a sedibus suis pellentes, clamore incondito ac sine modo, vociferatione furiosa tumultuosaque, ita omnem lacum resonare faciunt, ut inter strepentes vox humana sublata facile superetur sonitu, & aures appropinquantium strepitu clangoreque ferme obtundantur. Plurimi auctorum, iidemque probatissimi, optime, ut putarunt, claræ lectoribus informandæ ideæ consulturi, litteris imitari tentarunt avium voces, quam tamen rationem, nobis haud satis probatam, imitandam non remur. Primum enim neminem præterit quan-

æ difficultatis res sit quamque sæpe plane non liceat sonos animalium in primisque avium humana voce perfecte, & indiscreta similitudine, reddere. Quomodo autem litteris, ad humanum tantum sermonem accommodatis & in aliis sæpe generibus aliter sonantibus, sonum parere cogas, organis tuis tam alienum, ut eum ne quidem ore queas eloqui? Deinde haud pauci sonorum ore facile exprimendorum, vel nobis omnino natum alium ac solitorum, sibilorum tantummodo & risuum meminere, litteris ægerrime significantur. Adde quod præstat minus exacte enuntiando rem aliis ulterius determinandam reliquisse, quam definite statuendo, difficultates rei arduæ in auxisse. Quæ cum ita sint, satius quidem duximus plures L. ridibundi voces, multimodis pro occasione variatas, litteris non expressisse, quam imitatione, ex sententia haud succedente, erroribus causæ fuisse. Attamen tantam rem silentio præterire quum & noluerimus nec potuerimus, rationem vocis, qua utitur avis, cum variationibus maxime exstantibus qualitercumque, sed breviter, expositam, pace sapientium sistere audeamus. Paucae alitum voce tot modis & in tantum diversa sensus suos ac desideria tam proprie & signate exprimere valent quam Larus noster. Qui omnes soni variationes vel modulationes sunt unius cujusdam simplicissimi, avi, quum tuta periculorum nec ulla re excitata placido supra paludem fertur volatu, usitati, & quem, si per voculam *Irr*, stridulo & acuto sonore pronuntiandam, significare conemur, quo potuimus modo imitati sumus, satis apte tamen vocem minime reddidimus.

Quo

Quo sono, magis producto, paullo graviore & quam maxime querulo, quum pisces venatur inter volandum subinde fulso, famem innuit. Idem contentior & acutior crebriusque repetitus invidiam & æmulationem significat, & propterea aliis alios insectantibus valde est familiaris. Ad hujus similitudinem, sed magis querulus, proxime accedit is, quem novo igne carptus, pruritus tempore creberrimum, procul audiendum, ardens conjunctionis desiderium apte indicantem, emittit. Hostem speculantis suosve de periculo monentis sonus est brevissimus, tinnulus & quasi abruptus, per intervalla, eo breviora quo majus periculum, misus. Qui demum citissime repetitus hinnitum singularem, supra commemoratum, (rationem nominis) efficit; quo hostem magnitudine & viribus superiorem a pedibus suis deterrere & abigere conatur; qui nec obscure iram efferam, indignationem sævam audaciamque præcipitem, exprimit. Hic sonus is est quo, ut auctorum plurimis *b)* visum, L. ridibundus cachinnos humanos æmulatur; nos autem non pœnitet Retzianæ *c)* esse sententiæ, & hunc sonum cum hinnitu equino potius comparare. Huic ferè simili, minus tamen gravi & contento, utuntur sono, cum inter pugnandum in se invicem irruunt, scilicet temeritatem cæcam, invidiam ardentem ac dolorem ex plagis acceptis ortum, significante.

Ad

b) Videlicet: A LINNÉ loc. cit. ODMANN Lib. cit. p. 121. GOEZE Lib. cit. p. 595. PENNANT loc. cit. BRISSON Lib. cit. p. 414. BUFFON Lib. cit. p. 232.

c) RETZIUS loc. cit.

Ad pullos quiritantes parens præpeti penna allapsus, ac juxta demissus, raucō quodam, gravissimo, sensim deficiente & a reliquis maxime discrepante sonore, solatium suis addicere videtur. Vox pullorum stridula est, tinnula queribundaque, & recens natorum a quiritatione passerculi escam petentis parum differens, nisi quod hæc, ut minori competit avi, illa acutior est & debilior. Adolescente ave vocis quoque gravitas pedetentim crescit. Non nisi unum semper & eundem stridorem fundit L. ridibundi foetus, donec credere se cælo audeat penisque in aëra niti. Jam vero in tenues auras sublatus ac parentum intervalitandorum potens, in eorum variis sonis reddendis vehementissime linguam exercet. Tamen vox junioris, certe ad dimidium annum expletum, ab adulti nullo negotio distinguitur, utpote magis stridula, debilior, raucior, obtusior.

Avibus solutioris linguæ conspicua quædam vivacitas propria est; eademque ratione Larus noster, nisi nimio cibo gravatus tardatusque, id quod in nativo statu ei nunquam, aut certe perraro, accidit, somno & quiete parce utens, valde agilis cernitur semperque in motu est. In caveato inquietum, alacre ac hilare ingenium brevi in grave, triste ignavumque commutatur; quam quidem mutationem cum angustiis cavæ, tum cibariis, sine omni avis cura aut labore ei affluentibus, adscribimus tribuimusque. At quum libertate utentis, ac sua sponte viventis maxima operatio sit volare, ut de volatus ratione hoc loco dicatur, res postulare videtur. Ab alarum lon-

longitudine summaque corporis levitate volatus, quo pollet hæc avis, fluctuans, expeditus, celer nec laboriosus, derivandus est, itemque mira ejus agilitas pernicitasque, qua in medio cursus præcipitati hostem eludere & effugere atque e periculo, vel proxime imminente, elabi ac salvus evadere, valet. Sternæ a Laris generatim differunt, præter alia: corpore graciliori expeditiorique, alis angustioribus, portione corporis longioribus; unde nec nulla oritur volatus dissimilitudo: horum enim æqualis est & gravis, atque recta plurimum tendens; illæ contra asultim volant, flexuoso & irregulari meatu, nunc alis in auras sublatae, nunc vero ad aquam propius demissæ. At vero L. ridibundus involatu non minus, quam habitu corporis, ad similitudinem utriusque generis fere medius accedit; vel ut verius dicamus, amborum volandi rationem quadantenus sibi vindicat. Scilicet quum piscibus inhiat, aut ceteroquin quietus est & securus, more Larorum pennas per aërem movet, turbatus autem; timore percussus vel ira accensus, Sternæ instar in auras se jaculatur. Ventus modice spirans multo rapidiorem ejus efficit cursum, nimis autem impetuosus eidem maximo sit impedimento, quia tempestatis, amplitudinem alarum corripientis, vi superandæ pro levitatem corporis fere impar redditur. Temperie cœli serena & diei apicitate fruente Laris nostri cuncti, supra pullos, in arundinetis latentes, grege facto, involatu gravi & placido gyratim sublimem meare visuntur. Atque nunc scapha vectus si propinque accerseris, Lari, voce monitoria pullis missa, pennas tolluntur in tenues auras

auras tamque sublimia inter nubes ferunt membra, ut, aut plane non cernantur, aut granorum fuscorum aëri innatantium speciem præ se ferant; atque vox eorum parce misa vix queat ab homine audiri. Volant autem pedibus ad caudam porrectis, quæ explicati flabelli instar expansa cursum dirigit, & subinde inter volandum alis immotis per aëra quasi natantes labuntur. Contrario semper flatu subvolant, itemque residentes auram captant adversam. Avium aquaticarum major pars, ob alas, pro portione corporis exiguas, plus natando quam volando pollent, quamobrem gravate, nec nisi sensim ex fluctuum summis in auras adscendere queunt. Similiter eadem quoque sident, & in aquam decidendo strepitum excitant, ut appareat, eas gravitate potius versus terram duci, quam voluntario cursu ferri. Contra Larus noster, amplissimo alarum remigio instructus, e vestigio cælum petit & quoties libet recta sursum tendit; ad terram vero lente defluit cursu arbitrario, & quidem sæpe per orbis sensim angustiores, neque alas componit nisi sede jam potitus. Super nidum se demittens alis quantum potest elevatis pendet, ne ova concussu pennarum frangantur aut e nido ejiciantur. In siccum si confidere vult, pedibus porrectis insistere parat; quos eosdem vero in aquam se demisurus caudam versus extensos tenet, ut pectore primum undas attingat.

Quiete fruitur aut stans aut in ventrem cubans (hoc juniorum, illud adulatorum magis); in dormiendo pedibus insistit capite inter scapulas retracto, rostro sursum spectante, nec, ut plus

res avium, capite pone alam condito, neque, quantum quidem nos vidimus, uno pede umquam insistit, altero elevato. Levissimus est & ad sonitum vel debilem facile expergiscitur; neque non statim agilis atque ad negotia sua obeunda paratus cernitur. Locum autem requiescendi habet, vel radices vegetabilium, in stagno ubique fluitantes, vel undas ipsas; quibus etsi promiscue utitur, in his tamen die frequentius, in illis libentius nocte, versatur. Non numquam etiam, atque in primis cum ventus spirare desit, spectare licet hanc avem insidentem perticis sudibusque ex aqua oblique prostantibus, iisdemque sæpius tam tenuibus, ut non dubitemus, quin stipite qualitercumque digitis comprehenso se retineat, quod tamen ad fidem adfirmare nequimus, quoniam hominem tam prope ad se accedere non patitur ut id possit discerni. Interdum autem, atque præsertim quum soluta jam acri hyeme arundines & herbæ nuper enatæ latebras ac receptacula tuta avibus non præbent, Laros nostros, ab homine in lacu diutius versante e sedibus turbatos, lassitudinem sedaturos subidere vidimus in pinu vel abiete cacumini montis adjacentis innata; & quidem in ramis mediæ arboris numquam, sed in summo vertice sedet. Hic cominus observata ave notavimus eam digitorum compresu minime retineri, sed palmula expansa ramulis acerosis insistere, haud sine difficultate; quodque male ei succederet, nisi cauda flabelli instar explicata æquilibrio servando inserviret. In prato proximo aut aliubi in terra, nisi in arvis escæ quærendæ causa, spectandos se numquam sistunt hi Lari. Notabile quoque est hanc avem,

G

vento

vento vel modice spirante, in sede sive sicca sive humida requiescentem, semper adversum auræ flatum spectare, atque in aqua manentem pedibus continue ludere, ne vi venti fluctuumve pulsantium retro moveatur aut e loco nolens deturbetur. Amat quoque adversis undis natare, vix unquam secundis vel in latus ipsi incidentibus. Adulti semper, bene se habentes, inter standum, natandum & ambulandum caput sublime gestant & procero collo spectantur, unde nobiliores specie fiunt; pulli primis ætatis sue mentibus capite, ob defectum virium inter humeros reposito, indecente gaudent habitu. Quamquam corpus L. ridibundo est levisimum & pedes portione satis ampli, natando tamen parum pollet, urinandi autem prorsus ignarus ob corpus scilicet nimis leve, ut quod mergi per se omnino nequeat, nisi incitatori cursu in aquam præcipitatum; quare piscibus desuperne irruens aquam revera subit, sed neque alte descendit, nec diu latet, sed denuo mox emergit.

Munda est avis nostra & elegans, id quod rapacibus generatim minime competit; atque caret ingrato, gravi ac rancido fœtore, majoribus Laris communi. Nidum a sordibus servat purissimum, neque loca in quibus quietem & somnum capere solitus est, ad morem plurimarum avium rapina viventium, reliquiis animalium fœtere facit, sed contra talia, si quæ sint, studiose removet, & oracula ac squamas procul in aquam evomit. Ad munditiem quoque pertinet ardens cupiditas sui lavandi, cui negotio indulgere quotidie solet cicuratus.

Nem.